

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

A7-0112/2011

31.3.2011

MIETINTÖ

EU:n ulkoisten toimien kulttuuriulottuvuudesta
(2010/2161(INI))

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Esittelijä: Marietje Schaake

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	11
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	15

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

EU:n ulkoisten toimien kulttuuriulottuvuudesta (2010/2161(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 167 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 27 artiklan 3 kohdan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 11 artiklan,
- ottaa huomioon vuonna 2005 tehdyn Unescon yleissopimuksen kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä (Unescon yleissopimus),
- ottaa huomioon neuvoston 26. heinäkuuta 2010 tekemän päätöksen Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta (2010/427/EU)¹,
- ottaa huomioon audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 10. maaliskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/13/EU (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi)²,
- ottaa huomioon kolmansien maiden ammattilaisten kanssa toteutettavan audiovisuaalialan yhteistyöohjelman (MEDIA Mundus 2011–2013) perustamisesta 21. lokakuuta 2009 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1041/2009/EY³,
- ottaa huomioon Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuodesta (2008) 18. joulukuuta 2006 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1983/2006/EY⁴,
- ottaa huomioon komission tiedonannon kulttuuria kansainvälistyvässä maailmassa koskevasta Euroopan toimintasuunnitelmasta (KOM(2007)0242),
- ottaa huomioon komission kertomuksen kulttuuria koskevan Euroopan toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta (KOM(2010)0390),
- ottaa huomioon 5. toukokuuta 2010 antamansa päätöslauselman Europeana-hankkeen seuraavista vaiheista⁵,
- ottaa huomioon 18. ja 19. marraskuuta 2010 kulttuurialan työsuunnitelmasta kaudelle

¹ EUVL L 201, 3.8.2010, s. 30.

² EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1.

³ EUVL L 288, 4.11.2009, s. 10.

⁴ EUVL L 412, 30.12.2006, s. 44.

⁵ EUVL C 81 E, 15.3.2011, s. 16.

2011–2014 annetut neuvoston päätelmät ((2010/C 325/01)¹,

- ottaa huomioon 20. marraskuuta 2008 annetut neuvoston päätelmät kulttuurisen monimuotoisuuden ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistämisestä unionin ja sen jäsenvaltioiden ulkosuhteissa (2008/C 320/04)²,
 - ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien vuosituhatjulistuksen (2000) ja eritoten otsikon "Ihmisoikeudet, demokratia ja hyvä hallinto" alaiset kohdat,
 - ottaa huomioon 22. syyskuuta 2010 vuosituhatavoitteiden saavuttamisesta annetun YK:n päätöslauselman "Keeping the promise: united to achieve the Millennium Development Goals",
 - ottaa huomioon 20. joulukuuta 2010 kulttuurista ja kehityksestä annetun YK:n päätöslauselman "Culture and Development",
 - ottaa huomioon 23. kesäkuuta 2000 Cotonoussa allekirjoitetun³, ensimmäisen kerran Luxemburgissa 25. kesäkuuta 2005 muutetun⁴ ja toisen kerran Ouagadougoussa 22. kesäkuuta 2010 muutetun⁵ AKT:n ja EU:n kumppanuussopimuksen,
 - ottaa huomioon vapaakauppasopimuksen mallin liitteenä olevan kulttuuriyhteistyötä koskevan pöytäkirjan,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
 - ottaa huomioon kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan mietinnön (A7-0112/2011),
- A. ottaa huomioon, että EU on kulttuurisesti monimuotoinen arvojen yhteisö, jonka motto "moninaisuudessaan yhtenäinen" ilmenee lukuisilla eri tavoilla,
- B. toteaa, että EU:n perättäiset laajenemiset, kansalaisten liikkuvuus yhteisellä eurooppalaisella alueella, menneet ja uudet muuttoliikkeet sekä kaikenlainen vaihto muun maailman kanssa edistävät kulttuurista moninaisuutta,
- C. ottaa huomioon, että kulttuuri on itsessään arvokasta, sillä se rikastuttaa ihmisten elämää ja lisää keskinäistä ymmärtämystä ja kunnioitusta,
- D. toteaa, että kulttuuria koskevassa Euroopan toimintasuunnitelmassa asetetaan strategiseksi tavoitteeksi edistää kulttuuria keskeisenä osatekijänä EU:n kansainvälisissä suhteissa,
- E. ottaa huomioon, että kulttuuri voi ja sen pitää edistää kehitystä, osallisuutta, innovointia, demokratiaa, ihmisoikeuksia, koulutusta, konfliktien ehkäisyä ja sovintoa, keskinäistä ymmärtämistä, suvaitsevaisuutta ja luovuutta,

¹ EUVL C 325, 2.12.2010, s. 1.

² EUVL C 320, 16.12.2008, s. 10.

³ EYVL L 317, 15.12.2000, s. 3.

⁴ EUVL L 209, 11.8.2005, s. 27.

⁵ EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3.

- F. ottaa huomioon, että unioni ja sen jäsenvaltiot, kansalaiset, yritykset ja kansalaisyhteiskunta sekä EU:ssa että kolmansissa maissa ovat kulttuurisuhteiden avaintoimijoita,
- G. ottaa huomioon, että kulttuurituotteet kuten urheilu edistävät EU:n henkistä kehitystä ja taloutta tukemalla tietoon perustuvan yhteiskunnan toteutumista erityisesti kulttuuriteollisuuden ja matkailun avulla,
- H. toteaa, että taiteilijat toimivat todellisina kulttuurilähettäjinä, kun he vaihtavat ja asettavat vastakkain erilaisia esteettisiä, poliittisia, moraalisia ja sosiaalisia arvoja,
- I. ottaa huomioon, että uusi media ja uudet viestintätekniikat, kuten internet, voivat olla ilmaisunvapauden, moniarvoisuuden, tietojen vaihdon, ihmisoikeuksien, kehityksen, kokoontumisvapauden, demokratian ja osallisuuden väline ja ne voivat helpottaa kulttuurisisältöjen käyttöä ja koulutuksen saantia,
- J. ottaa huomioon, että kulttuuriyhteistyö ja kulttuurivuoropuhelu, jotka ovat kulttuuridiplomatian rakennusaineita, voivat toimia rauhan ja vakauden välineinä maailmassa;

Kulttuuri ja eurooppalaiset arvot

1. korostaa kulttuurin laaja-alaista luonnetta ja merkitystä kaikilla elämänalueilla ja katsoo, että kulttuuri on otettava huomioon kaikissa EU:n ulkoisissa toimissa SEUT-sopimuksen 167 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
2. painottaa, että kaikkien EU:n toimielinten on perusteellisemmin tunnustettava kulttuurin arvo suvaitsevuuden ja keskinäisen ymmärtämisen voimana sekä kasvun ja osallistavampien yhteiskuntien kehittämisen välineenä;
3. kehottaa laatimaan, panemaan täytäntöön ja edistämään kulttuurialan toimintalinjoja yhteistyössä jäsenvaltioiden alueiden kanssa;
4. painottaa, että demokraattiset vapaudet ja perusvapaudet, kuten ilmaisunvapaus, lehdistönvapaus, vapaus puutteesta, vapaus pelosta, vapaus suvaitsemattomuudesta ja vihasta ja vapaus saada painettua ja digitaalista tietoa sekä yhteydenpidon vapaus sekä verkossa että verkon ulkopuolella ovat tärkeitä edellytyksiä kulttuuri-ilmaisulle, kulttuurivaihdolle ja kulttuurien moniarvoisuudelle;
5. muistuttaa, että kulttuuriyhteistyötä koskevat pöytäkirjat ovat tärkeitä ja että ne synnyttävät lisäarvoa kahdenvälisissä kehitystä ja kauppaa koskevissa sopimuksissa; kehottaa painokkaasti komissiota esittämään tulevaisuuden kulttuuriyhteistyöpöytäkirjoja koskevan strategiansa ja kuulemaan siitä Euroopan parlamenttia ja kansalaisyhteiskuntaa;
6. toistaa, että kulttuurilla on paikkansa kahdenvälisissä kehitystä ja kauppaa koskevissa sopimuksissa ja sellaisissa toimissa kuten kehitysyhteistyötä, vakautusta, demokratiaa ja ihmisoikeuksia edistävissä ja liittymistä valmistelevissa välineissä sekä Euroopan naapuruuspolitiikassa (ENP), itäisessä kumppanuudessa, Välimeren unionissa ja demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevassa eurooppalaisessa rahoitusvälineessä (EIDHR),

joilla kaikilla on kulttuuriohjelmiin tarkoitettuja määrärahoja;

7. korostaa, että transatlanttinen yhteistyö ja yhteistyö eurooppalaisten naapurivaltioiden kanssa on tärkeää yhteisten etujen ja arvojen edistämiseksi;
8. arvostaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä, jossa kansalaisyhteiskunnalla, kansalaisjärjestöt ja eurooppalaiset kulttuurialan verkostot mukaan luettuina, on tärkeä rooli EU:n ulkosuhteisiin liittyvien kulttuurinäkökohtien huomioon ottamisen kannalta;

EU:n ohjelmat

9. on huolissaan EU:n ulkoisen kulttuuripolitiikan ja -hankkeiden pirstoutumisesta, mikä vaikeuttaa kulttuurin voimavarojen strategista ja tehokasta käyttöä ja EU:n ulkosuhteisiin liittyviä kulttuurinäkökohtia koskevan EU:n yhteisen strategian laatimista;
10. kehottaa tehostamaan sisäisiä toimia komission pääosastoissa, jotka keskittyvät ulkosuhteisiin (ulkopolitiikka, laajentuminen, kauppa, kehitysyhteistyö), koulutukseen ja kulttuuriin sekä digitaaliseen ohjelmaan;
11. toteaa, että kulttuuri- ja koulutusalan vaihto saattaa vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa, lujittaa demokratiaa ja hyvää hallintotapaa, tukea taitojen kehittämistä sekä edistää ihmisoikeuksia ja perusvapauksia ja antaa rakennusaineet kestävästä yhteistyöstä varten;
12. tukee kolmansien maiden lisääntyvää osallistumista EU:n kulttuuria, liikkuvuutta, nuorisoa, koulutusta ja ammatillista koulutusta koskeviin ohjelmiin ja kehottaa helpottamaan kolmansien maiden, kuten Euroopan naapurimaiden, (nuorten) ihmisten pääsyä näihin ohjelmiin;
13. kehottaa laatimaan nuorten liikkuvuutta ja kulttuurialan ammattilaisten, taiteilijoiden ja luovan työn tekijöiden liikkuvuutta edistäviä johdonmukaisia strategioita, joilla edistetään heidän kulttuurista ja koulutuksellista kehitystään – myös tieto- ja viestintätekniisiä valmiuksia – ja mahdollisuutta taiteelliseen ilmaisuun sen kaikissa muodoissa; kannustaa sen vuoksi etsimään synergioita kulttuurin, urheilun, koulutuksen, median, monikielisyyden ja nuoriso-ohjelmien välillä;
14. kannustaa yhteistyöhön vapaiden ammattien harjoittajien, kulttuurialalla välittäjinä toimivien järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan kanssa sekä jäsenvaltioissa että kolmansissa maissa ulkoisten kulttuuritoimien suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä edistettäessä kulttuuritapahtumia ja -vaihtoa, jolla lisätään keskinäistä ymmärtämystä ottaen samalla huomioon Euroopan kulttuurisen ja kielellisen moninaisuuden;
15. kehottaa perustamaan kolmansien maiden kansalaisia, taiteilijoita ja muita kulttuurialan ammattilaisia varten "kulttuuriviisumin" vuodesta 2005 voimassa olleen tiedeviisumiohjelman mukaisesti; pyytää komissiota myös esittämään lyhytkestoista viisumia koskevan aloitteen, jolla poistettaisiin kulttuurialan liikkuvuusesteet;

Media ja uusi tietotekniikka

16. korostaa, että EU:n on ryhdyttävä toimiin kautta maailman sananvapauden, lehdistön

vapauden, audiovisuaalisten viestimien ja uuden tietotekniikan vapaan käytön edistämiseksi tavalla, joka on tekijänoikeussääntöjen mukainen;

17. tuomitsee sen, että sortavat hallinnot sensuroivat ja tarkkailevat internetiä entistä enemmän, ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään internetin vapautta maailmanlaajuisesti;
18. vahvistaa tietoverkon neutraaliuden periaatteen, joka on suunniteltu turvaamaan internetin säilyminen vapaana ja avoimena tekniikkana, jolla edistetään demokraattista viestintää;
19. painottaa internetin roolia Euroopan kulttuurin välittämisen välineenä ja kehottaa jäsenvaltioita lisäämään investointeja laajakaistaan kaikkialla EU:ssa;
20. painottaa uuden median ja eritoten internetin suurta merkitystä vapaana, helposti saatavilla olevana ja käyttäjäystävällisenä viestintä- ja tiedotusfoorumina, jota olisi käytettävä aktiivisesti kulttuurien välisessä vuoropuhelussa sekä EU:ssa että sen ulkopuolella; painottaa lisäksi uuden median tärkeyttä, sillä ne tuovat kulttuurihyödykkeet ja sisällön saataville sekä tekevät Euroopan kulttuuriperinnöstä ja historiasta entistä tunnetumpaa EU:ssa ja sen ulkopuolella, mistä ovat osoituksena Europeanan kaltaiset avainhankkeet;
21. kehottaa komissiota luomaan keskitetyn internetportaalin, joka tarjoaa tietoa EU:n ulkosuhteiden alan tukiohjelmista, joihin kuuluu kulttuurialan toimia, ja EU:n edustustojen suunnittelemista ja järjestämistä, koko Euroopan kannalta merkittävistä kulttuuritapahtumista sekä toimii pääasiallisena tiedotusfoorumina helpottaen kulttuurialan ammattilaisten, laitosten ja kansalaisyhteiskunnan verkottumista ja yhdyspisteenä muihin EU:n rahoittamiin tapahtumiin, kuten Europeanan;

Kulttuuridiplomatia ja kulttuuriyhteistyö

22. korostaa kulttuuridiplomatian ja kulttuuriyhteistyön merkitystä EU:n ja jäsenvaltioiden etujen ja Euroopan kulttuurin perusarvojen edistämisessä ja niiden tunnetuksi tekemisessä kautta maailman; painottaa, että EU:n on oltava maailmanlaajuinen toimija, jonka näkemys ja vastuu kattavat koko maailman;
23. katsoo, että EU:n ulkoisissa toimissa olisi keskityttävä ensisijaisesti rauhan ja sovinnon, ihmisoikeuksien sekä kansainvälisen kaupan ja taloudellisten näkökohtien edistämiseen samalla, kun säilytetään diplomatian kulttuurinäkökohdat;
24. painottaa tarvetta laatia tehokkaita taktiikkoja kulttuurienvälisiä neuvotteluja varten ja katsoo, että asiassa on syytä soveltaa monikulttuurista toimintamallia, sillä se voi EU:n ja kumppanimaiden tasavertaisuutta korostavana helpottaa edullisten sopimusten tekemistä;
25. katsoo, että yhden henkilön olisi kussakin EU:n ulkoisessa edustustossa vastattava EU:n ja kolmansien maiden kulttuurisuhteiden ja -vuorovaikutuksen koordinoinnista ja Euroopan kulttuurin edistämisestä tiiviissä yhteistyössä kulttuurialan toimijoiden ja EUNICin kaltaisten verkkopohjaisten järjestöjen kanssa;
26. korostaa, että olisi omaksuttava kattava lähestymistapa, joka koskee kulttuurialan välitystoimintaa ja kulttuurivaihtoa sekä kulttuurin roolia demokratian, ihmisoikeuksien,

konfliktien estämisen ja rauhan rakentamisen edistämisessä;

27. rohkaisee käynnistämään henkilökohtaisten yhteyksien lujittamiseksi kulttuurialan toimintapolitiikkaa koskevia vuoropuheluita kuten vastikään aloitettu EU:n ja Intian kulttuuripoliittinen vuoropuhelu;
28. kehottaa asettamaan demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevalle eurooppalaiselle rahoitusvälineelle suoraan kulttuuriin liittyviä painopisteitä, kuten oikeusvaltion vahvistaminen, konfliktien hallinta ja ehkäisy, yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa ja uusien teknologioiden rooli sananvapauden, demokraattisen osallistumisen ja ihmisoikeuksien edistämisessä;

EU:n ulkosuhteet ja Euroopan ulkosuhdehallinto

29. odottaa, että Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiokaavioon sisällytetään kulttuurinäkökohtia koskevia virkoja, ja ehdottaa, että tätä tarkoitusta varten perustetaan koordinoituyksikkö;
30. kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa ja komissiota koordinoimaan ulkoisten toimien kulttuurinäkökohtien strategista käyttöönottoa niin, että kulttuuri on johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti läsnä EU:n ulkosuhteissa ja että jäsenvaltioiden ulkoisia kulttuuritoimia pyritään täydentämään;
31. kehottaa kouluttamaan Euroopan ulkosuhdehallinnon henkilöstöä asianmukaisesti ja antamaan täydennyskoulutusta ulkosuhteiden kulttuuria ja digitaalista ympäristöä koskevissa asioissa, jotta he voivat huolehtia alan koordinoinnista EU:n edustustojen puolesta sekä tarjota ja tukea yhteisiä eurooppalaisia koulutusmahdollisuuksia kansallisille asiantuntijoille ja kulttuurialan laitosten henkilöstölle ja globaalin osallistumisen mahdollistavaa koulutustarjontaa;
32. kehottaa sisällyttämään Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiokaavioon kulttuuridiplomatiasta ja digitaalisesta diplomatiasta vastaavan pääosaston;
33. kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa toimimaan yhteistyössä EUNIC-verkoston kaltaisten verkostojen kanssa, kun se kehittää kulttuurialan voimavarojaan ja asiantuntemustaan, jotta se voi hyödyntää niiden kokemuksia toimimisesta yhdysiteenä jäsenvaltioiden ja kulttuurialan välittäjäjärjestöjen välillä ja näin synnyttää yhteisvaikutusta;
34. kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa ottamaan huomioon EU:n vastikään perustaman Euroopan kulttuuriperintötunnuksen, jota voidaan käyttää välineenä suhteissa kolmansiiin maihin Euroopan kansojen kulttuurin ja historian tuntemuksen parantamiseksi ja levittämiseksi;
35. kehottaa komissiota perustamaan EU:n ulkosuhteiden puitteissa toimielinten välisen kulttuurityöryhmän, jonka tehtävänä on kehittää ja laajentaa parhaiden käytänteiden koordinoitua, virtaviivaistamista, strategioita ja jakamista, ottamaan huomioon asiaan liittyvän Euroopan neuvoston toiminnan ja aloitteet sekä raportoimaan Euroopan parlamentille työryhmän työstä;

36. ehdottaa, että komissio antaa Euroopan parlamentille säännöllisesti kertomuksen tämän, EU:n ulkosuhteiden kulttuurinäkökohtia käsittelevän päätöslauselman täytäntöönpanosta;
37. ehdottaa, että perustetaan erityisiä tietojärjestelmiä tukemaan taitelijoiden ja muiden kulttuurialan ammattilaisten liikkuvuutta, kuten esitetään maaliskuussa 2009 julkaistussa selvityksessä "Information systems to support the mobility of artists and other professionals in the culture field: a feasibility study"¹,
38. kehottaa komissiota ehdottamaan vuonna 2011 vihreän kirjan laatimista kulttuuristrategiasta ja kulttuuriyhteistyöstä EU:n ulkoisissa toimissa ja hyväksymään sen ja antamaan sen jälkeen tiedonannon;
39. kehottaa toteuttamaan konkreettisia toimia, joilla vahvistetaan valmiuksien kehittämistä niin, että kansalaisyhteiskunta otetaan mukaan, ja rahoittamaan riippumattomia aloitteita;

Unescon yleissopimus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä

40. kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa kannustamaan kolmansia maita kulttuuripolitiikan kehittämiseen ja Unescon yleissopimuksen ratifioimiseen ja täytäntöönpanoon;
41. muistuttaa jäsenvaltioita niiden antamista Unescon yleissopimuksen ratifioimista koskevista tärkeistä sitoumuksista, koska maailman kulttuurien moninaisuuden suojele edellyttää valistuneita ja tasapainoisia digitaalialan toimintalinjoja;
42. kehottaa komissiota ottamaan asianmukaisesti huomioon kulttuurihyödykkeiden ja -palveluiden kaksoisluonteen, kun se neuvottelee kahden- ja monenvälisiä kauppasopimuksia ja tekee kulttuuripöytäkirjoja, ja varaamaan suosituimmuuskohtelun kehitysmaille Unescon yleissopimuksen 16 artiklan mukaisesti;
43. pitää myönteisenä, että EU teki vastikään sopimuksen Unescon kanssa 1 miljoonan euron asiantuntijapalveluista, joilla tuetaan kulttuurialan hallintoa ja tarjotaan kehitysmaiden hallituksille mahdollisuus hyödyntää asiantuntijoiden tietämystä tehokasta ja kestävästä kulttuurialan toimintapolitiikkaa laatiessaan;
44. kannustaa jäsenvaltioita ja komissiota lisäämään yhteistyöponnistelujaan, jotta kansallisia oikeudellisia puitteita ja kulttuuriperinnön ja -varojen suojelua koskevia toimintalinjoja saadaan kehitettyä kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisten sääntelypuitteiden mukaisesti, mukaan lukien toimet kulttuurivarojen ja henkisen omaisuuden laittoman kaupan torjumiseksi; kannustaa niitä estämään kulttuuriperinnön ja -tuotosten laittoman haltuunoton samalla, kun tunnustetaan teollis- ja tekijänoikeuksien suuri merkitys kulttuurialan luovien työntekijöiden toimeentulon kannalta;
45. kehottaa laatimaan johdonmukaisen EU:n strategian, jolla edistetään kansainvälisesti Euroopan kulttuuritoimia ja ohjelmia, joka perustuu kulttuurihyödykkeiden ja -toiminnan moninaisuuden ja kaksoisluonteen suojelemiseen ja kattaa muun muassa sen, että EU:n nykyisiä ulkoisen toiminnan ohjelmia, joihin kuuluu kulttuurialan toimia, koordinoidaan

¹ Euroopan komission koulutuksen ja kulttuurin PO, maaliskuu 2009.

paremmin, ja ne pannaan täytäntöön kolmansien maiden kanssa tehtävissä sopimuksissa sekä huolehditaan yhdenmukaisuudesta perussopimukseen sisältyvien kulttuurinäkökohtien huomioon ottamista koskevien velvoitteiden, toissijaisuusperiaatteen ja Unescon yleissopimuksen kanssa;

46. kehottaa laatimaan johdonmukaisen strategian sekä aineettoman että aineellisen kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelua ja edistämistä sekä konfliktialueilla tehtävää kansainvälistä yhteistyötä varten ja käyttämään tässä mallina esimerkiksi Sininen kilpi -merkin kaltaista järjestelyä, jolla kulttuurille annetaan rooli konfliktien estämisessä ja rauhan palauttamisessa;
47. kehottaa antamaan konfliktialueille ja vastikään konflikteista vapautuneille alueille lähetettävälle henkilöstölle koulutusta kulttuuriperinnön säilyttämistä sekä sovinnon, demokratian ja ihmisoikeuksien edistämistä koskevien toimien kulttuurinäkökohdista;
48. kehottaa varmistamaan, että nykyisistä rahoitusvälineistä rahoitettavat toimintaohjelmat keskitetään EU:n toimintalinjojen yksinkertaistamiseen, tehostamiseen ja koordinointiin;
49. kehottaa vahvistamaan kulttuurin asemaa demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen osana ja sen työssä, johon kuuluu oikeusvaltion vahvistaminen, konfliktien hallinta ja ehkäiseminen, kansalaisyhteiskunnan yhteistyö ja uuden teknologian rooli sanavapauden, demokraattisen osallistumisen ja ihmisoikeuksien suhteen;
50. tunnustaa tarpeen kunnioittaa kaikkia ihmisoikeuksia sellaisina kuin ne vahvistetaan ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja tunnustaa siksi kulttuuriin liittyvien oikeuksien ja ihmisoikeuksien välisen yhteyden ja vastustaa kulttuuristen perustelujen käyttöä ihmisoikeusloukkauksien perusteluna;
51. ehdottaa, että vuosittaiseen ihmisoikeusraporttiin liitetään kulttuuria koskeva luku ja että kulttuurinäkökohdat valtavirtaistetaan kaikkien parlamenttien välisten valtuuskuntien toiminnassa;
52. katsoo, että kulttuurialan toiminnan kehittämistä ei pitäisi käyttää perusteena kulttuurialalla unionissa ja kolmansissa maissa toimivien ammattilaisten vapaan liikkuvuuden rajoittamiselle;
53. kannustaa luomaan kulttuurisuhteet maihin, joiden kanssa ei ole sovittu muunlaisesta kumppanuudesta, ponnahduslautana kohti suhteiden kehittämistä muillakin aloilla;

o

o o

54. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

"Rock and roll oli kulttuurisesti ratkaiseva elementti kommunististen yhteiskuntien vapautumisessa ja niiden tuomisessa lähemmäs vapauden maailmaa."

(Andreas Simonyi oli Unkarin suurlähettiläs Yhdysvalloissa vuodesta 2002 vuoteen 2007. Hän syntyi Budapestissa vuonna 1952.)

Eurooppa on vapautteen, vastuullisuuteen ja demokratiaan perustuvien arvojen yhteisö. Kulttuuri, identiteetti, arvot ja EU:n asema maailmassa ovat yhteenkietoutuneita. Euroopan etuja ajetaan silloin, kun kulttuurinäkökohtia kehitetään strategisesti yhteistyön ja kumppanuuden kautta kulttuuriohjelmissa ja kun kulttuurinäkökohdat ovat oleellinen osa talouspolitiikkaa, ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja kehitysyhteistyöpolitiikkaa.

Kirjallisuuden, elokuvien, musiikin ja perinteiden jakamisella avataan ovia ja rakennetaan siltoja kansojen välille. Euroopan identiteetti kaikessa monimuotoisuudessaan sekä eurooppalaiset arvot saavat ilmenemismuotonsa näissä kulttuuri-ilmaisuissa. Lisäksi EU:lla on jaettavanaan huomattavaa kokemusta konfliktien ratkaisemisessa ja vakauden rakentamisessa yhteisten etujen ja keskinäisen ymmärtämisen pohjalta.

Siitä lähtien kun Lissabonin sopimus tuli voimaan, EU on kehittänyt yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, jonka toimeenpanijana on Euroopan ulkosuhdehallinto korkean edustajan Catherine Ashtonin johdolla. Euroopan ulkosuhdehallinnon kehityksessä on tärkeää tutkia kulttuurin roolia EU:n ulkoisissa toimissa ja ankkuroida kulttuuri siihen. Kulttuurin valtavirtaistaminen voi johtaa keskinäiseen ymmärtämiseen, rauhanomaiseen yhteistyöhön ja vakauten sekä taloudelliseen hyötyyn.

Kulttuuridiplomatia on kulmakivi luottamuksen ja kestävien suhteiden rakentamisessa kolmansien maiden kansojen kanssa. Kulttuurin pitäisi olla keskeinen ja laaja-alaisesti sisällytetty elementti monenlaisissa ulkoisissa toimissa, joista EU:n ulkopoliittika koostuu. Kulttuuri ulottuu EU:n kauppapolitiikasta sen laajentumis- ja naapurisuuspolitiikkaan, kehitysyhteistyöpolitiikkaan ja EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Kulttuurilla on myös taloudellinen arvo: Euroopan kulttuuriteollisuus edistää eurooppalaista yrittäjyyttä, innovaatiota ja yrityksiä ja EU:n monimuotoinen kulttuurimaisema tekee siitä maailman mielenkiintoisimman matkailukohteen. Elämää sykkivä kulttuuri-ilmapiiiri tekee elämästä EU:ssa houkuttavaa niin ihmisille kuin yrityksille.

Nykyisin EU:n ulkoisissa toimissa ei ole yhdenmukaista ja koordinoitua EU:n kulttuuristrategiaa. Kulttuuristrategia ei ole ylellisyyttä, vaan välttämätöntä Euroopan houkuttavuuden ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi maailmanlaajuisten yhteyksien ja kilpailun ympärillä.

EU:n kulttuuriset näkökohdat

Kulttuuri on olennainen osa liberaaleja demokratioitamme, se rikastuttaa ihmisten elämää. EU tunnetaan kulttuurinsa monimuotoisuudesta ja samalla EU on arvojen yhteisö, joka koskee yhtäläisesti kaikkia kansalaisia. Näitä eurooppalaisia arvoja, kuten ihmisoikeuksien kunnioittamista, demokratiaa ja perusoikeuksia edustetaan myös kulttuurituotteillamme.

Nämä arvot tukevat ja edustavat "eurooppalaista kulttuuria", joka on enemmän kuin jäsenvaltioiden omien yksittäisten kulttuurien summa. Kulttuurin monimuotoisuus, sellaisena kuin se ilmenee eurooppalaisissa arvoissa, pyrkii varmistamaan mahdollisimman laajan valinnanvapauden ja vapauden yksilölle.

Ihmisten väliset yhteydet sekä internetissä että muualla lujittavat parhaiden käytänteiden ja tiedon vaihtoa ja kehittävät ihmisten kansainvälisiä taitoja, joita tarvitaan yhä enemmän yhä avoimemmassa maailmassa. Tieto ja kansainväliset taidot ovat ratkaisevan tärkeitä koulutuksen ja työllisyyden kannalta, kuten Eurooppa 2020 -strategiassa todetaan. Monikielisyys, tietotekniset taidot ja kulttuuritietoisuus ovat kipeästi kaivattuja taitoja, joiden avulla voidaan käyttää hyväksi mahdollisuuksia ja kehittää taitoja maailmanlaajuisilla työmarkkinoilla. Kulttuuria voidaan kuitenkin pitää välineenä, joka auttaa vahvistamaan demokratiaa, sananvapautta, osallisuutta, kehitystä, koulutusta, sovintoa, jne. Kulttuuridiplomatia rakentavana kulttuurienvälisenä vuorovaikutuksena on rauhan ja vakauden väline maailmassa. Kansainvälinen oikeus on osa useimpien EU:n jäsenvaltioiden perustuslakeja. Kansainvälinen oikeus perustuu eurooppalaisiin arvoihin.

Kulttuurisuhteiden monimuotoisuus kolmansien maiden kanssa on johtanut politiikkojen pirstoutumiseen. Tähän on saatava muutos koordinoimalla ja yhtenäistämällä EU:n strategiaa. Esittelijä haluaa korostaa organisatorisia ja poliittisia kehyksiä, joita tarvitaan kulttuurin optimaalista koordinointia varten EU:n ulkoisissa toimissa. Esittelijä katsoo, että sisällön täyttämistä ei saisi hallita ja säännellä liikaa ylhäältä alaspäin. Mietinnössä on konkreettisia ehdotuksia siviiliyhteiskunnan, taiteilijoiden, kasvattajien, opiskelijoiden ja yrittäjien osallisuudesta kulttuurisuhteiden sisällön muodostamiseen. Mietinnössä korostetaan myös sitä, että kulttuuri on valtavirtaistettava ja virtaviivaistettava EU:n ulkoisissa toimissa ja EU:n toimielimissä.

Maailmanlaajuinen toimija

Euroopan kansalaiset saavat eniten hyötyä, jos EU on maailmanlaajuinen toimija ja johtavassa asemassa maailman foorumeilla. Se edellyttää, että määrärahoja käytetään tehokkaammin ja Euroopan kilpailuaseman edistämiseen niin, että otetaan strategisesti huomioon matkailijat, osaajat, taitelijat, yritykset ja opiskelijat. Yhteisellä äänellä puhuminen on Euroopan etu. Kilpailusta tulee yhä kovempaa, koska Kiina on jo perustanut 300 Konfucius-keskusta (suunnitelmassa 1 000 vuoteen 2020 mennessä) kulttuuridiplomatiaansa varten ja koska kehittyvät maat, kuten Intia, tulevat mukaan. Yhdysvalloilla on historiallisesti ollut kulttuurisesti vahvasti läsnä maailmassa. Tämä asema on nyt heikentymässä, vaikka on yhä vahva. Tarvitsemme nyt rohkeita ja kunnianhimoisia toimintatapoja.

EU:n jäsenvaltioilla on monia hyviä käytänteitä. Esimerkiksi Ranska on yksi maista, joka käyttää eniten varoja henkeä kohti asemansa ja kielensä edistämiseen muualla maailmassa. Se tapahtuu Alliance Française -verkoston kautta. Yhdistynyt kuningaskunta on valinnut mallin, jossa British Council voi hallituksesta hyvin riippumattomasti kehittää kulttuuri- ja koulutustoimia ja vaihtoa.

Tarvitaan strategia

Monia ohjelmia on jo olemassa, eikä meidän tarvitse keksiä pyörää uudelleen, mutta voimme oppia toisiltamme. Koordinaatio auttaa varmistamaan resurssien tehokkaamman käytön, mikä

on mitä tervetullein asia budjettileikkausten aikana, jotka koskevat erityisesti kulttuurialaa. Euroopan unionin kansallisten kulttuurisäätiöiden verkostosta (EUNIC), jonka jäsenillä on pitkä kokemus kenttätöön ohella myös kulttuurityön järjestämisestä, mikä on ratkaisevan tärkeää tällä alalla, toivotaan merkittävää kumppania. Koordinointi voi tapahtua rinta rinnan jäsenvaltioiden kulttuuridiplomatian kanssa. Monet kolmannet maan pyrkivät kuitenkin nimenomaan yhteyteen Euroopan unionin kanssa eivätkä yksinomaan eri jäsenvaltioiden kanssa.

Jäsenvaltioiden välillä ja kesken voidaan havaita pirstoutumista ja hajontaa, mutta sitä on myös EU:n eri virastoissa ja toimielimissä. Tämä pirstoutuminen ilman yhteistä strategiaa estää kulttuuriresurssien ja määrärahojen täysimääräistä ja tehokasta käyttöä.

Tässä päätöslauselmassa kehoitetaan arvioimaan olemassa olevia ohjelmia ja pyydetään antamaan komission vihreä kirja ja tiedonanto, jossa hahmotellaan konkreettisia linjauksia kulttuurin roolille EU:n ulkoisissa toimissa. Komissiota kehoitetaan lisäämään sisäistä virtaviivaistamista eri pääosastojen välillä ja ottamaan selvää vastuuta. Ehdotuksella yhden kontaktihenkilön nimeämisestä jokaiseen EU:n ulkopuoliseen edustustoon pyritään helpottamaan tiedon levittämistä, koordinointia ja suhteita kansalaisyhteiskunnan toimijoiden välillä, sekä varmistamaan tehokkuus.

Uudet mediat

Uusilla teknologioilla on yhä tärkeämpi rooli sekä kulttuurissa että kansainvälisissä suhteissa. Ihmiset ovat riippuvaisia internetin tarjoamasta mahdollisuudesta saada tietoa ja voivat ilmaista itseään vapaasti ainoastaan, jos tätä tietoa ja ihmisten viestintää ei sensuroida. Uudet teknologiat edistävät yhä tehokkaammin oikeutta kulttuurilliseen kehitykseen ja myös muita oikeuksia.

Ihmisoikeuksien puolustamisen rintamalinjat kulkevat internetissä. Verkkopäiväkirjojen ylläpitäjiä vangitaan ja tabuja rikotaan. Se kaikki tapahtuu internetin takia. Lisäksi uudet teknologiat tarjoavat valtavia mahdollisuuksia kansalaisten osallistumiselle, ilmaisunvapaudelle ja tiedon saatavuudelle. Kun internet yhdistää ihmisiä maailmanlaajuisesti, EU:n on oltava maailmanlaajuinen toimija ja kehitettävä konkreettisia toimintatapoja, joilla vahvistetaan ja suojellaan internetin vapautta. Sortavat hallinnot ymmärtävät aivan hyvin, miten uutta mediaa voidaan käyttää vapauden laajentamiseen ja pyrkivät tukahduttamaan ihmisten toimintaa käyttämällä näitä samoja teknologioita.

Myös kulttuurisisällöt ovat saatavana uuden median kautta. Mahdollisuuksia saada käyttöön eurooppalaisia kulttuurituotteita ja sisältöjä maailmanlaajuisesti on pidettävä ilahduttavana ja niitä on edistettävä esimerkiksi Europeana-verkostossa tai museoiden ja festivaalien verkkosivustoilla sekä musiikki- ja viihdeteollisuuden verkkokaupoissa.

Kulttuuriohjelmien olemassaoloa ja perusoikeuksien takuita on edistettävä kehittämällä EU:n internetin vapautta koskeva politiikka ja sisällyttämällä digitaalinen diplomatia kulttuuridiplomatiaan.

EU:n taloudellisen mahdollisuudet maailmanlaajuisena toimijana hyötyvät eniten siitä, että uudistetaan immateriaalioikeuksia koskevaa lainsäädäntöä ja toteutetaan Euroopan

digitaalimarkkinat. Vasta silloin voimme varmistaa, että (digitalisoitu) kulttuurimme rikkaus on saatavana ja markkinoitavana kaikkialla maailmassa.

Seuraavat vaiheet

Monet kulttuurisuhteet kehittyvät täysin ilman hallitusten suunnittelua ja sääntelyä. Tätä organisaation kehittyvää yksilöiden verkostoa on edistettävä. Sitä varten tarvitaan toimintalinjoja.

Lopuksi, mutta ei vähäarvoisempina, voidaan todeta, että Euroopan toimielimet voivat myötävaikuttaa suuresti siihen, että eurooppalainen kulttuuri ja päätöksentekoprosessit ovat paremmin kansalaisten saatavana kaikkialla maailmassa. Tiedon avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja tiedon saatavuutta on kehitettävää edelleen.

Politiikkojen perusteet on jo laskettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa ja ratifioimalla Unescon yleissopimus, joissa edellytetään kulttuurin valtavirtaistamista unionin kaikkiin politiikkoihin. Nyt tarvitaan käytännön toimia näiden sopimusten pohjalta. Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiokaavioon luonnoksessa ei vielä ole kulttuurinäkökohtia koskevia virkoja. Mietinnössä kehoitetaan Euroopan ulkosuhdehallintoa harkitsemaan kulttuurinäkökohtia kaiken kattavana poliittisena tavoitteena ja tarjoamaan asianmukaista koulutusta Euroopan ulkosuhdehallinnon henkilöstölle kulttuuriin ja digitaaliseen viestintään liittyvissä asioissa.

Euroopan nuori sukupolvi tarvitsee nuorison liikkuvuutta koskevia johdonmukaista strategiaa, jolla edistetään nuorten kulttuurista ja koulutuksellista kehitystä – myös tieto- ja viestintäteknikan valmiuksia – ja mahdollisuutta taiteelliseen ilmaisuun sen kaikissa muodoissa.

Nykyisissä ohjelmissa, kuten demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevassa rahoitusvälineessä, olevia kulttuuria koskevia elementtejä on täsmennettävä ja asetettava ne ensisijaisiksi niin, että voidaan vahvistaa oikeusvaltiota, kehittää kulttuuridiplomatiaa konfliktien hallinnan ja ehkäisemisen välineenä, luoda mekanismeja siviiliyhteiskunnan yhteistyölle ja sisällyttää ilmaisunvapautta, demokraattista osallistumista ja ihmisoikeuksia koskevien uusien teknologioiden rooli.

Euroopan parlamentin olisi sitouduttava siihen, että kulttuuri sisällytetään sen valtuuskuntien työhön muiden parlamenttien kanssa kaikkialla maailmassa ja pidettävä huolellisesti silmällä edistystä ja konkreettisia toimia, joilla pyritään koordinoimaan ja yhtenäistämään EU:n ulkosuhteiden kulttuuristrategiaa. Ehdotetulla vuosittaisella kertomuksella olisi varmistettava vastuullisuus ja jatkuvuus. Lisäksi vuosittaisessa ihmisoikeuskertomuksessa olisi keskityttävä nimenomaisesti kulttuuriin.

"Eurooppalainen brändi" maailmanlaajuisia taitoja, matkailua ja arvoja koskevaa kilpailua varten on kehitettävä yhdessä. Tämä mietintö käynnistää pitkään kestävä ja hedelmällisen ponnistuksen, jonka tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan mahdollisimman monia kumppaneita.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	17.3.2011
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 26 -: 0 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Maria Badia i Cutchet, Zoltán Bagó, Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Silvia Costa, Santiago Fisas Aixela, Mary Honeyball, Cătălin Sorin Ivan, Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Marek Henryk Migalski, Doris Pack, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marietje Schaake, Timo Soini, Emil Stoyanov, Hannu Takkula, Marie-Christine Vergiat, Sabine Verheyen, Milan Zver
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Nessa Childers, Oriol Junqueras Vies, Ramona Nicole Mănescu, Iosif Matula, Francisco José Millán Mon, Monika Smolková